

Researcher: Social Science Studies

(2020) Cilt 8 / Sayı 2, s. 124-137

Geliş Tarihi: 19.05.2020

Kabul Tarihi: 19.06.2020

Online Yayın Tarihi: 29.06.2020

Prof. Dr. Ali GÖÇER' in Çalışmaları Üzerine Bir Atıf Analizi

Hüseyin ATEŞ¹

Özet

Türkçe eğitimi akademik alanı Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme Temel alanının alt bilim alanları arsında yer almaktadır. Türkçe eğitimi alan araştırmacılarından biri de Prof. Dr. Ali Göçer'dir. Göçer, temel dil becerileri ve Yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki çalışmaları ile Türkçe eğitimi alan yazınına katkılarda bulunmuştur. Göçer, Türkçe eğitimi akademik alanının ikinci döneminde akademik üretkenliği ile ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmada Göçer'in kaleme aldığı bilimsel çalışmalarını atıf analizine tabi tutmak amaçlanmıştır. Bu çerçevede Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Yazma Uğraşı/Yazma Eğitimi, Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme, Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi başlıklı kitaplar ile araştırmacının en çok atıf alan ilk dört makalesinin kaynakçaları analiz edilmiştir. Çalışmanın deseni betimsel modeldir. Veri analizinde atıf analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre kaynakçalarda en yoğun 2005-2014 dönemine atıf yapılmıştır. En sık kullanılan kaynak türü ise kitaptır.

Anahtar kelimeler: Türkçe eğitimi, Ali Göçer, atıf analizi, bilimsel kitap.

A Citation Analysis on the Work of Professor Doctor Ali GÖÇER

Abstract

Turkish education academic field is located among sub-science fields of Educational Sciences and Teacher Training Basic field. One of the researchers studying Turkish Education field is Professor. Dr. Ali Göçer. Göçer contributed to the literature on Turkish education with his basic language skills and his studies in teaching Turkish to Foreigners. Göçer stands out with its academic productivity in the second term of the Turkish education academic field. In this study, it is aimed to subject the scientific books of Göçer as the only author to citation analysis. In this context, the bibliographies of the books titled Turkish Learning and Teaching Approaches, Writing Work / Writing Education, Testing and Evaluation in Turkish Education, Activity-Based Primary Reading and Writing Education were analyzed. The pattern of the study is a descriptive model. Citation analysis technique was used in data analysis. According to the results obtained in the study, the most intense 2005-2014 period was cited in the bibliographies. The most common resource type is the book.

Keywords: Turkish education, Ali Göçer, citation analysis, scientific book.

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, atesoglu60@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7838-468X

GİRİŞ

Türkçe eğitimi akademik alanının tarihsel gelişim çizgisini üç dönemde incelemek mümkündür. Birinci dönem 1989-2000 dönemi (kurucu dönem); ikinci dönem (gelişme dönemi) 2001-2010 dönemi; üçüncü dönem (yetkinlik dönemi) 2011-2020 yılları arasında kapsamaktadır. Türkçe eğitimi alanının birinci döneminde Türkçe öğretmenliği programları açılmaya ve öğrenci kabul edilmeye başlanmıştır. Bu dönem kurucu dönem olarak düşünüldüğünde alanda büyük bir bilimsel gelişmeye rastlanmamaktadır. Bu evrede dikkat çeken çalışmaların daha çok filoloji alanındaki araştırmacılar tarafından ortaya konulduğu görülmektedir. Ayrıca ilk dönemde kuramsal yapılanma ve insan kaynağını geliştirme çalışmalarının yoğun olduğu bilinmektedir. Bu nedenle bu evreyi, daha çok alanın yapılanma dönemi olarak tanımlamak gerekir.

Türkçe eğitimi alanının ikinci evresinde alanda yüksek lisans ve doktora programları açılmış ve alan uzmanı öğretim elemanlarının yetiştirilmeye başlanmıştır. Türkçe eğitimi alanı ikinci dönemde önemli araştırmacılar kazanmıştır. Bu dönem Türkçenin eğitimi ve öğretimi alan yazınında bilimsel araştırmaların çeşitlilik ve süreklilik kazandığı bir dönem olarak nitelendirilebilir.

Türkçe eğitimi alanının üçüncü evresi yetkinleşme dönemi olarak adlandırılabilir. Bu dönemde alanın insan kaynağı ve bilimsel üretimleri nitelik ve nicelik açısından oldukça yoğundur. Bugün Türkçe eğitimi akademik alanında çalışan 524 bilim insanı bulunmaktadır (YÖK Akademik, 2020). Bu araştırmacıların ulusal ve uluslararası dergilerde önemli sayıda yayın ortaya koydukları bilinmektedir (Şeref ve Karagöz, 2019). Bu durum alanda önemli bir akademik birikim ve entelektüel gelişim elde edildiğini ortaya koymaktadır (İşcan ve Karagöz, 2020). Türkçe eğitimi bilim alanının ikinci döneminde akademik araştırmalarının kapsamı, çeşitliliği, etki ve görünürlük düzeyi ile alanyazında ön plana çıkan araştırmacılarından biri de Prof. Dr. Ali Göçer'dir.

Prof. Dr. Ali Göçer 01.01.1966 tarihinde Kayseri ilinin Yahyalı ilçesine bağlı Kuzuluk köyünde doğmuştur. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini Yahyalı'da tamamlamıştır. 1986 yılında Selçuk Üniversitesi Niğde Eğitim Yüksekokulundan mezun olarak aynı yıl Adıyaman ilinde ilkokul öğretmeni olarak göreve başlamıştır. Bu görevini sürdürürken 1993'te Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü kazanmıştır. Öğretmenlikle beraber yürüttüğü üniversite eğitimini 1997 yılında tamamlayarak kurum içi nakille Türkçe öğretmenliğine geçiş yaptı. 05.01.2000 tarihinde yüksek lisans tezini Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Dr. Namık ASLAN danışmanlığında "Aladağ (Karaevli, Karakoyunlu, Horzum, Müsürler, Honamlı, Karakeçili, Sarıkeçili, Keşefli...) yörüklerinin dil, folklor ve halk edebiyatı" başlıklı çalışmasıyla sunmuştur. 2000-2005 yılları arasında doktorasını Atatürk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında Prof. Dr. Mukim SAĞIR danışmanlığında "İlköğretim II. kademe Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme" başlıklı çalışmasıyla tamamlamıştır. 2005-2009 yılları arasında Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Yardımcı Doçent Doktor unvanı ile görev yapmıştır. Yine aynı unvanla 2009-2012 yılları arasında Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümünde görevde bulunmuştur. 2012-2017 yılları arasında

Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümünde Doçent unvanı ile çalışmalar yürütmüştür. Göçer, 2017 yılından itibaren Erciyes Üniversitesinde Profesör unvanı ile akademik araştırmalarına devam etmektedir.

Göçer, akademik anlamda oldukça üretken bir araştırmacıdır. Göçer'in 22 adet yayımlanmış tek yazarlı ve çok yazarlı kitabı, ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış 109 makalesi ve 8'i ulusal konferanslarda 28'i uluslararası konferanslarda olmak üzere toplam 36 bildirisi bulunmaktadır. Göçer, SSCI'de dizinlenen Croatian Journal of Education, Eğitim ve Bilim gibi yüksek standartlı bilimsel dergilerde de akademik çalışmalar yayımlamıştır. Aynı zamanda alanyazında Göçer'in yayımladığı kitaplara ilişkin kitap inceleme yazıları da mevcuttur (Erol, 2015; Şimşek, 2018). Buna göre Göçer'in Türkçenin eğitimi ve öğretimi kuramının entelektüel arka planındaki önemli isimlerden biri olduğu görülmektedir.

Önceki çalışmalar incelendiğinde alanyazınında bibliyometrik analiz ve atıf analizi çalışmaları yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalarda ağırlıklı olarak bilimsel dergiler (Beşel ve Yardımcıoğlu, 2017; Karagöz ve Koç Ardıç, 2019; Karagöz ve Şeref, 2019b; Kartal, 2018; Polat, Sağlam ve Sarı, 2013; Yılmaz, 2017), bilimsel toplantılar (Aybey, 2018; Erer, 2018; Şeref ve Karagöz, 2019a), temel dil becerileri incelemeleri-okuma (Karagöz ve Şeref, 2019c), temel dil becerileri-yazma (Karagöz ve Şeref, 2019e), konu alanı incelemeleri (Boyras ve Sandıkçı, 2018; Çorbacı, Yılmaz, Öztürk ve Sümbül, 2018; Depren, Kartal ve Depren, 2018; Gündoğdu, 2017; Karagöz ve Şeref, 2019a; Şeref ve Karagöz, 2019b; Yılmazel, 2019), çocuk edebiyatı araştırmaları (Karagöz ve Şeref, 2019d), bilim alanı etkinliği (Altaş, 2017; Aytaç, 2010; Demir, 2018; Elmalı ve Kıyıcı, 2017; Karasözen, Bayram ve Burcu, 2009; Kıdak, Demir ve Özdemir, 2017; Şeref ve Karagöz, 2019c; Turgut ve Beğenirbaş, 2016) gibi bibliyometrik ve atıf analizi kapsamında incelenmiştir. Buna karşılık alanyazında Türkçe eğitimi akademik alanının önemli araştırmacılarından Prof. Dr. Ali Göçer'in bilimsel çalışmalarındaki kaynakları atıf analizine tabi tutarak inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışmada Prof. Dr. Ali Göçer'in kaleme aldığı bilimsel çalışmaların kaynaklarında yer alan atıflar çeşitli bibliyometrik göstergeler doğrultusunda incelenmiştir. Türkçe eğitimi alanında akademik araştırmaları ile alanyazının gelişimine katkıda bulunan Prof. Dr. Ali Göçer'in eserlerindeki atıfların incelenmesi hem Türkçe eğitimi akademik alanındaki başlıca kaynakları tespit etmeye hem de alanın genel yapısına ilişkin çıkarımda bulunmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu kısımda; araştırma deseni, araştırma kapsamı, veri toplama ve analizi süreci açıklanmıştır.

Araştırmanın modeli

Araştırma nicel olup betimsel modele dayalı olarak yürütülmüştür. Betimsel model araştırmalarında "Araştırmalarda durum nedir?, neredeyiz?, ne yapmak istiyoruz?, nereye, hangi yöne gitmeliyiz?, oraya nasıl gideriz? gibi sorulara, mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulunmak istenir"

(Kaptan, 1995: 59). Araştırmada Prof. Dr. Ali Göçer'in bilimsel çalışmalarını atıf analizi yapmak suretiyle incelemek ve Türkçe eğitimi bilim yazınındaki entelektüel görünümü ortaya koymak amaçlandığı için betimsel model tercih edilmiştir.

Verilerin Toplanması Ve Analizi

Bilimsel çalışmalarda atıf yapmanın matbaanın icadıyla Rönesans döneminde geliştiği bilinmektedir. Atıf yapmanın temel işlevi, atıf yapan ile atıf yapılan belge arasında bir bağ kurmaktadır (Al ve Tonta, 2004, s.21). Diğer bir deyişle alıntı yapan kişi ile alıntı yapılan kişi arasındaki ilişki dilimizde atıf olarak tanımlanmaktadır (Gökkurt, 1997, s.16; Atılgan, 2005, s.39). Geçtiğimiz otuz yıl boyunca, atıflar bilim sosyologları arasında ve daha yakın zamanda bilim yöneticileri arasında birincil analitik bir araç haline gelmiştir. Atıf analizinin ardındaki sebep, bilim adamlarının akademik performanslarının değerlendirilmesidir (MacRoberts ve MacRoberts, 1996). Bu açıdan çalışmaların kaynakçalarında yer verilen atıfların bilimsel bir dikkatle irdelenmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda bilimsel alanların yapısını, araştırmacıların entelektüel örüntülerini tespit etmek amacıyla atıf analizi tekniği kullanılmaktadır.

Atıf analizi son yıllarda akademik çalışmaları bilimsel değerlendirmeye tabi tutmak için kullanılan bir yöntemdir. Bu analiz tekniği temelde bir bilimsel makalenin veya bilim insanının kaç kez atıfta bulunduğunu saymayı içerir ve etkili bilim insanlarına ve önemli çalışmalara diğerlerinden daha sık atıfta bulunulacağı varsayımı üzerine hareket eder. Araştırmacının çalışmalarında yaptığı atıf onun akademik eğilimlerini, beslendiği bilimsel odakları gösterir. Atıf analizi belirli dönemler arasında karşılaştırma yapılarak çalışıldığında bir bilim alanının beslendiği kaynakların değişip değişmediğini ve eğer değişim varsa bunun nedenlerini keşfetmeye olanak sağlar (Al ve Tonta, 2004; Meho, 2007). Daha açık bir tanımla atıf analizi, bilimsel iletişim aygıtının bir parçasını oluşturan bibliyografik referansların analizini temsil etmektedir (Nicolaisen, 2007).

Çalışmada veriler daha önce Çiçek ve Çiftçi (2019) tarafından turizm bilim yazınının öncü araştırmacılarından Prof. Dr. Hasan Olalı'nın kitapları üzerine yapılan bir araştırmada geliştirilen bibliyometrik parametreler doğrultusunda elde edilmiştir. Buna göre incelenen kitaplarda yer alan atıflar; yıl bazında dağılım, atıf dili ve atıf yılı karşılaştırması, atıf yılı ve yazarlık durumu, atıf yılı ve alt konu dağılımı, atıfların kitaplara göre dağılımı, atıf yapılan kaynak türü dağılımı bakımından ele alınmıştır. Prof. Dr. Ali Göçer, YÖKSİS verilerine göre Türkçe eğitimi akademik alanında en çok telif kitaba sahip olan araştırmacıdır. Prof. Dr. Ali Göçer'in katkıda bulunduğu yayımlanmış toplam 22 telif kitabı bulunmaktadır (YÖK Akademik, 2020). Bununla birlikte Google Akademik verilerine göre Göçer'in h-endeksi katsayısı 21, yayınlarına ait atıf sayısı 1590'dır. Bu nedenle çalışmada Göçer'in akademik çalışmaları inceleme konusu yapılmıştır. Araştırmacı ilk önce Prof. Dr. Ali Göçer'e telefon yoluyla bilimsel kitapları ile ilgili atıf analizi çalışması planladığını belirtmiştir. Prof. Dr. Prof. Dr. Ali Göçer'in gönüllü oluru alındıktan sonra çalışma hazırlıklarına başlanmıştır. Bu çalışmada Göçer'in tek yazar olarak yayıma hazırladığı 4 bilimsel kitabı ve en çok atıf

alan 4 makalesi inceleme konusu yapılmıştır. Bu kapsamda araştırma konusu yapılan çalışmalara ait künye bilgileri aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Araştırmanın veri analizi sürecinde SPSS 16.0 paket programı ile PoP 7 programlarından yararlanılmıştır. SPSS yazılımı ile kitapların sayfa sayısı ile atıf sayısı arasındaki istatistiksel ilişkiler incelenmiştir. Göçer’in en çok atıf alan makalelerinin atıf sayılarını tespit etmek için PoP 7 yazılımı kullanılmıştır. POP 7 yazılımı Google akademik veri tabanı üzerinden aldığı bilgileri araştırmacıların hizmetine sunmaktadır. Yazılım sayesinde araştırmacılar bilimsel bir konu alanındaki tüm araştırmaları bir bütün halinde görebilmektedir.

Tablo 1. Çalışma Kapsamında Ele Alınan Çalışmalara Ait Bilgiler (Kitap)

Kitap adı	İncelenen Baskı	Basım Yılı	Basım Yeri	Sayfa Sayısı
Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	3. Baskı	2018	Ankara	528
Yazma Uğraş/Yazma Eğitimi	4. Baskı	2019	Ankara	362
Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme	1. Baskı	2014	Ankara	362
Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi	2. Baskı	2014	Ankara	452

(Tablo 1 devamı) (Makale)

Makale adı	Yayın yılı	Google Akademik Atıf Sayısı	Yayımlandığı Dergi	Dergi Dizini
Türkçe öğretiminde yazma eğitimi	2010	152	Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi	EBSCO
Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili çalışmalara genel bir bakış	2011	106	Turkish Studies	ULAKBİM TR Dizin
Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı	2009	82	Turkish Studies	ULAKBİM TR Dizin
A comparative research on the effectivity of cooperative learning method and jigsaw technique on teaching literary genres	2010	57	Educational Research and Review	ERIC

Araştırma raporunun yazım sürecinde tablo ve grafikler sürekli olarak karşılaştırılmıştır. Bu yaklaşım aracılığıyla araştırma raporunun iç tutarlılığı kontrol edilmeye çalışılmıştır. Makalenin dış geçerliliğini artırmak için; araştırma raporunun yazım süreci bitirdikten sonra Türkçe eğitimi iki alan uzmanı raporu gözden geçirmiştir. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda araştırma metninde gerekli revizyonlar gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu araştırmada, Prof. Dr. Ali Göçer'in bilimsel kitapları ve en çok atıf alan dört makalesi atıf analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda belirlenen başlıklar altında sunulmuştur.

Tablo 2. Çalışma Kapsamına Alınan Kitaplara Ait Atıf Bilgileri

Kitap/Makale adı	Atıf Sayısı
Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	317
Yazma Uğraşısı/Yazma Eğitimi	230
Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme	220
Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi	39
Türkçe öğretiminde yazma eğitimi	54
Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili çalışmalarına genel bir bakış	25
Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı	39
A comparative research on the effectivity of cooperative learning method and jigsaw technique on teaching literary genres	3

Çalışmada değerlendirmeye alınan 4 bilimsel kitap ve 4 makalede toplam 927 atıf yer almaktadır. Prof. Dr. Ali Göçer'in en çok atıfa yer verilen kitabı Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları adlı eserdir. En çok atıfa yer verilen makalesi Türkçe öğretiminde yazma eğitimidir. Prof. Dr. Ali Göçer'in en az atıf bulunduran kitabı ise İlkokuma ve Yazma Öğretimi başlıklı eseridir. En az atıfa yer verilen makalesi A comparative research on the effectivity of cooperative learning method and jigsaw technique on teaching literary genresdir. Kitapların ve makalelerin sayfa sayısı ile atıf sayısı arasında ilişki olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla yapılan ikili korelasyon analizi sonucunda, bu iki değişken arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir ($r=0.162$, $p=0,838>0,05$).

Atıf Analizi Yapılan Bilimsel Çalışmaların Yıllara Göre Konusal Analizi

Prof. Dr. Ali Göçer'in bilimsel çalışmalarındaki atıfların yıllara göre konusal dağılımı incelenmiştir ve ulaşılan veriler Tablo 3'te verilmiştir. Konusal analiz tablosunda yer alan konu alanları araştırmacı tarafından alanyazın taraması sonucunda belirlenmiştir.

Tablo 3. İnceleme Konusu Yayınlardaki Atıfların Yıllara Göre Konusal Analiz Dağılımı

Konu	1945-1954	1955-1964	1965-1974	1975-1984	1985-1994	1995-2004	2005-2014	2015-2019	Tarihsiz
Çocuk ve Gençlik Edebiyatı						1	3	1	
Okuma eğitimi ve öğretimi					4	7	15		1
Yazma eğitimi ve öğretimi			8	18	20	55	99	6	
Konuşma eğitimi ve öğretimi				1	3	8	15	2	
Dinleme eğitimi ve öğretimi						2	4	1	
Dil bilgisi öğretimi araştırmaları	2			2	5	15	31	6	
Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi				1	2	7	18	4	
Türkçe öğretim programları	1			2	2	20	27	3	
Eğitim kuramı/ araştırmaları	2		1	7	10	49	57	13	
Ölçme ve değerlendirme	1	2	4	8	11	68	103	6	
Diğer	3	1	4	9	19	57	64	4	2
Toplam	9	3	17	48	76	289	436	46	3

İncelenen 4 kitap ve 4 makaledeki toplam 927 atıftan sadece 3 atıfta tarih belirtilmemiştir. En eski atıf 1945, en yakın tarihli atıf ise 2017 yılına aittir. En fazla atıf 2005-2014 dönemine aittir (n=436). Bu dönemi sırasıyla 1995-2004 (n=289) ve 1985-1994 (n=76) izlemektedir. Kitaplarda en az atıf yapılan dönem ise 1955-1964 arasıdır.

2005-2014 dönemi Türkçe eğitimi akademik alanının ikinci ve üçüncü evresine karşılık gelmektedir. Türkçe eğitimi alanı anılan dönemlerde bir bilim alanı olarak kurumsallaşma sürecinde çok önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Bu dönemlerde Yüksek Lisans ve Doktora programlarının sayısı artırılmıştır. Benzer şekilde alandaki araştırmacı sayısının artması alandaki bilimsel gelişme ve ilerlemeye ivme kazandırmıştır. Daha sonra en çok atıf yapılan dönem 1995-2004 yılları arasıdır. Bu dönemdeki atıfların çoğunlukla Yazma eğitimi ve öğretimi, Eğitim kuramı/ araştırmaları ve Ölçme ve değerlendirme konu alanları üzerine olduğu görülmektedir. Bu atıflarda eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanının temel bilgi sağlayıcısı kuram kitaplarına ve Göçer'in

doktora çalışma konusu olan Ölçme-değerlendirme konu alanının ön plana çıktığı gözlenmektedir. En az atıf yapılan dönemler olan 1945-1954 ve 1955-1964 evrelerine bakıldığında ağırlıklı olarak o dönem yayımlanan Türkçe öğretim programlarına referans verildiği görülmektedir. Bu anlayışın temel nedeni ilgili konu hakkında arka plan bilgisi sunmak olabilir. Çünkü Türkiye’de Türkçe eğitimi araştırmalarının akademik geçmişi yenidir.

Atıfların Yıllara Göre Dağılımı

Çalışmalarda en yoğun atıf alan yıllar 2005-2014 (n=436) ve 1995-2004 (n=287) dönemleridir. Bu dönemlere yapılan atıf sayısının toplam atıf içerisinde %78’lik bir payı vardır. En yoğun atıf yapılan bu dönemler Türkçe eğitimi akademik alanının ikinci ve üçüncü dönemlerine karşılık gelmektedir. Buradan yola çıkarak bu dönemlerde Türkçe eğitimi akademik alanında bilimsel üretimin artış gösterdiğini ve araştırma kaynaklarının sayısında artış olduğunu söyleyebiliriz. Çalışmalarda en az atıf ise 1955-1964 (n=3) ve 1945-1954 (n=9) dönemlerine yapılmıştır. Bu dönem Türkçe eğitimi akademik alanının evrelerinde yer almamaktadır. Bu dönemde faydalanılan kaynaklar Türkçe öğretim programı ve edebiyat kökenli akademik çalışmalardır. Çalışmalarda atıf yapılan ilk kaynak 1945 yılına aitken atıf yapılan en yeni tarihli atıf 2017 yılına aittir. Bu nedenle Türkçe eğitimine ilişkin en eski kaynağın 1945 yılına ait olduğunu belirtmek mümkündür. Bununla beraber atıf yoğunluğu olan yıllara bakıldığında Türkçe eğitimi alanı ile ilgili akademik kaynakların tarihsel bağlamda çok da eski olmadığı görülmektedir.

Atıf Yılı Periyodu/ Yazarlık Durumu Karşılaştırması

Çalışma kapsamında incelenen Prof. Dr. Ali Göçer’in kitapları ve makalelerindeki atıfların atıf yılı periyodu/yazarlık durumu karşılaştırması aşağıda verilmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Atıf Yılı Periyodu/ Yazarlık Durumu Karşılaştırmasına İlişkin Bilgiler

Yazar Sayısı	1945	1955	1965	1975	1985	1995	2005	2015	Tarihsiz	Toplam
	1954	1964	1974	1984	1994	2004	2014	2019		
1	7	2	12	38	63	230	349	33	3	737
2	2	-	-	4	8	25	46	10	-	95
3	-	-	-	1	-	9	21	1	-	32
4	-	-	-	-	1	-	4	-	-	5
5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Kurum	1	1	5	3	2	13	29	3	-	57
Toplam	10	3	17	46	74	277	450	47	3	927

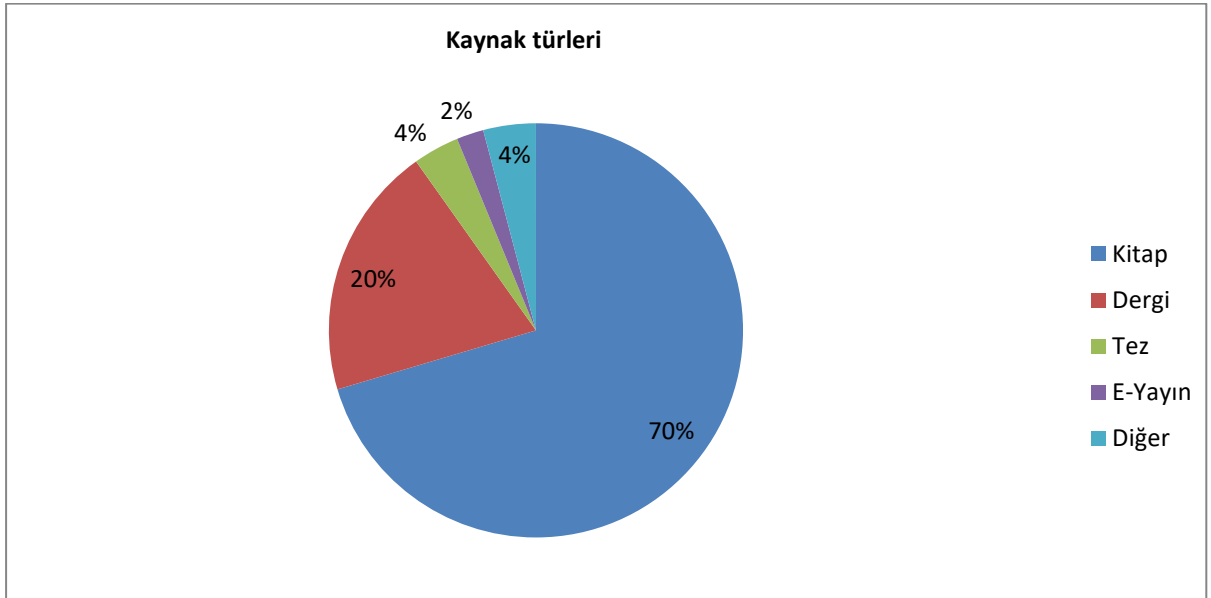
İncelenen bilimsel çalışmalarda atıf yapılan kaynakların %80’i tek yazarlıdır. Atıfların yoğunluk kazandığı dönemlerle tek yazarlı atıflar uyumluluk göstermektedir. Sosyal ve beşeri bilimler alanındaki yürütülen akademik çalışmalar genel itibarıyla tek yazarlıdır. Buna göre Göçer’in eserlerinde yer alan atıfların ağırlıklı olarak tek yazarlı

olması doğal bir sonuçtur. Bu atıfların bir bölümü öz atıf şeklindedir (n=49). Bu oran toplam atıf sayısının % 5.5'ine karşılık gelmektedir. Bu durum yazarın Türkçe eğitimi alanında bilimsel çalışmalarının yoğun ve çeşitli olduğunu ortaya koymaktadır. Buna ek olarak araştırmacının Türkçe eğitimi alanında entelektüel üretimlerinin alanın güncel meseleleri ile yakından ilgili olduğunu göstermektedir. Kaynakçalarda yer verilen atıflarda kurum olarak verilen en çok kaynak MEB' e aittir (n=55). Bu kaynaklar çoğunluk olarak Bakanlıkça yayımlanan Türkçe dersi öğretim programıdır. (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Türkçe dersi öğretim programları, Türkçe eğitimi alanında yapılacak akademik çalışmalar için entelektüel bir kılavuz niteliği taşımaktadır. Bu bakımdan araştırmacının belirtilen kaynağa sıklıkla başvurduğu görülmektedir.

En sık atıf yapılan kaynak türü

Çalışma kapsamında incelenen Prof. Dr. Ali Göçer'in kitaplarının ve makalelerinin kaynakçalarda yer alan kaynakların belge türleri bakımından dağılımı aşağıda gösterilmiştir (Grafik 1).

Grafik 1. Atıf Yapılan Kaynak Türü Dağılımı

Ali Göçer'in incelenen eserlerinde atıf yapılan kaynaklar içerisinde en fazla atıf yapılan kaynak türü kitaptır (n=622). Bunu sırasıyla dergiler (n=203) ve tez (n=33) izlemektedir. Sosyal ve beşeri bilim araştırmalarında kaynak türü olarak kitap daha yoğun kullanılmaktadır. Buna göre Türkçe eğitimi akademik alanının saygın araştırmacılarından biri olan Ali Göçer'in de eserlerinin kaynakçalarda kitap belge türüne ağırlık vermesi beklenen bir sonuçtur. Zira Türkçe eğitimi akademik alanının kuramsal altyapısını oluşturan ilk akademik üretimler kitap belge türünde ortaya konulmuştur.

En çok atıf yapılan yazarlar

Ali Göçer'in kitaplarında ve makalelerinde en çok atıf yapılan yazarların kimler olduğundan hareketle, araştırmacının bilimsel arka planına entelektüel katkı sağlayan

akademik odaklar inceleme konusu yapılmıştır. Buna göre bilimsel çalışmalarda en çok atıf; Ömer KUTLU (n=16), Emin ÖZDEMİR (n=15), Firdevs GÜNEŞ (n=15), Hayati AKYOL (n=14), Özcan DEMİREL (n=12) ve Sedat SEVER'e (n=12) yapılmıştır. Göçer'in incelenen çalışmalarında en sık atıf yapılan yazar Ömer KUTLU'dur. Kutlu, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme bölümünde görev yapmaktadır. Kutlu'nun uzmanlık alanı Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmedir. Bu bağlamda Göçer'in doktora tezinin Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme olduğu düşünüldüğünde Türkiye'de ilgili konu hakkında tanınmış bir alan uzmanına referans yapılması dikkate değer bir bulgudur. Diğer taraftan atıf yapılan araştırmacılar Göçer' in Türkçe eğitimi akademik alanının entelektüel kapasitesinin gelişimine katkı sağlayan araştırmacı ve akademisyenleri yakından takip ettiğinin bir göstergesidir.

SONUÇ

Türkçe eğitimi akademik alanı 30 yıllık geçmişe sahip bir bilimsel disiplindir. Bu süreçte alanda önemli bir bilgi birikimi ve araştırma belleği oluşmuştur. Elde edilen kazanımlar sayesinde Türkçe eğitimi alanı dinamik bir yapıya kavuşmuştur. Bu sürecin şekillenmesinde alandaki üretken ve nitelikli insan kaynağının etkisi büyüktür. Bu bakımdan Türkçe eğitimi alanındaki bilimsel gelişime katkıda bulunan araştırmacılardan biri de Prof. Dr. Ali Göçer'dir. Prof. Dr. Ali Göçer, güncel gelişmeleri izleyen yaklaşımı ile yayınlarında sürekliliği ve çeşitliliği yakalamıştır. Buna göre Göçer'in Türkçe eğitimi bilim yazınına düşünsel ve deneysel bakımdan anlamlı katkılar sağladığını söylemek mümkündür. Bu doğrultuda Türkçe eğitimi bilim alanının temel araştırmacılarından biri olan Prof. Dr. Ali Göçer'in bilimsel çalışmalarındaki atıfların analizini yapmaya yönelik olarak yürütülen bu çalışmada Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Yazma Uğraşı/Yazma Eğitimi, Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme ve Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi başlıklı kitaplar ile en çok atıf yapılan 4 bilimsel makalesinin kaynakçalarında yer alan atıflar incelenmiş ve atıf analizi sonuçlarına göre ulaşılan bulgular çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmada Göçer'in 22 kitabından tek yazar olarak kaleme aldığı 4 bilimsel kitabı ile en sık atıf alan 4 bilimsel makalesinin kaynakçaları detaylı biçimde çözümlenmiştir. Bu kapsamda anılan çalışmalardaki toplam 927 atıf yapıldığı saptanmıştır. En çok atıf Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları adlı eserde yer almaktadır. Bu çözümlenmelere göre Göçer'in önemi, Türkçe eğitimi alanının teknik boyutunu aşarak eğitim alanyazını ile ilişkilendirilmesini sağlaması ve farklı bilim disiplinleri (Örn. Türk Dili ve Edebiyat) ekseninde biçimlenen entelektüel kaynaklara paradigmatik bir açılım kazandırmasıdır. Bu bakımdan araştırmacının Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanının bilgi teorisine önemli bir entelektüel katkı yaptığı görülmektedir. Bu yanıyla Göçer'in alanda bilimsel bilginin üretilmesi için gerekli olan yoğun, kapsamlı ve disiplinlerarası bakış konusunda genç araştırmacılara değerli bir rol model oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sınırlılık ve Öneri

Bu çalışmada Ali Göçer'in bilimsel çalışmalarındaki atıfların analizine dayalı olarak Türkçe eğitimi akademik alanına ilişkin bir çerçeve ortaya konulmaktadır. Açıktr

ki, bu inceleme belirtilen çalışmaların kaynaklarının incelenmesi ile sınırlıdır. Bu bakımdan Ali Göçer'in belirlenen kitap ve makalelerine yapılan atıfların analizi konusunu ayrıca ele almak gerektiği düşünülmektedir.

İleride yapılacak çalışmalarda Prof. Dr. Hayati Akyol, Prof. Dr. Halit Karatay, Prof. Dr. Canan Aslan, Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı gibi Türkçe eğitimi akademik alanında atıf sayısı ve h-endeksi katsayısı yüksek araştırmacılara ait bilimsel kitap ve makalelerin atıf analizinin yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Al, U., ve Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1):19-47.
- Altaş, A. (2017). Türkçe'ye tercüme edilen gastronomi kitaplarının bibliyometrik analizi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 103-117.
- Aybey, S. (2018). Türkiye'deki din eğitimi çalışmaları bağlamında 'Uluslararası Yüksek Din Öğretimi Kongresi'(2017) üzerine bibliyometrik analizler. *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6(10), 415-430.
- Aytac, S. (2010). International scholarly collaboration in science, technology and medicine and social science of Turkish scientists. *The International Information & Library Review*, 42(4), 227-241.
- Beşel, F., ve Yardımcıoğlu, F. (2017). Maliye Dergisi'nin bibliyometrik analizi: 2007-2016 Dönemi. *Maliye Dergisi*, 172, 133-151.
- Boyraz, M. ve Sandıkçı, M. (2018). Gastronomi Bildirilerinin Değerlendirilmesi: Turizm Kongreleri Örneği (2013-2017). *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4), 873-889.
- Çiçek, D., ve Çiftçi, E. Z. (2019). Prof. Dr. Hasan Olalı turizm kitaplarında yer alan atıfların incelenmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30(2), 58-67.
- Çorbacı, A., Yılmaz, G., Öztürk, A., ve Sümbül, G. (2018). Progress on Food and Gastronomy Research in Tourism, Travel and Hospitality in Turkey. *Advances in Global Business and Economics*, 77-92.
- Demir, E. (2018). Antropoloji alanındaki yayınların bibliyometrik analizi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 1512-1527.
- Depren, Ö., Kartal, M. T., ve Depren, S. K. (2018). Borsalarda Oynaklık Üzerine Yayınlanmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 2(6), 1-15.
- Elmalı, Ş. ve Kıyıcı, F. B. (2017). Review of STEM studies published in Turkey. *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 684-696.
- Erer, B. (2018). 5. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumundaki bildirilerin bibliyometrik analizi. *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)*, 7(2), 401-409.
- Erol, A. (2015). Kitap İncelemesi. Süreç(Performans) ve Sonuç(Ürün) Değerlendirme Yöntem ve Araçlarıyla Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 5(1), 127-128.
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye'de sermaye piyasası alanında bilimsel yazın taraması. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 1-8.
- İşcan, A. ve Karagöz, B. (2020). Türkçe eğitimi akademik alanının sorunlarına ilişkin gözlemler. *Turkish Studies-Education*, 15(2), 911-921.
<https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.41912>

- Kaptan, S. (1998). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri (11. Baskı). Ankara: Tek Işık Web Ofset.
- Karagöz, B. ve Ardiç, İ. K. (2019). Ana Dili Eğitimi Dergisinde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 419-435.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019a). Yunus Emre İle İlgili Araştırmaların Bibliyometrik Analizi . *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 123-141.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019b). Değerler Eğitimi Dergisi'nin bibliyometrik profili (2009-2018). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17(37), 219-246.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019c). Okuma alanındaki araştırmaların bibliyometrik özellikler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 781-799.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019d). Türkiye'deki çocuk edebiyatı alanyazınına bibliyometrik bakış: Bilimsel haritalama çalışması. *Türkçe Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Kurultayı*. 25-26 Nisan. Ankara Üniversitesi Yayınevi: Ankara.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2020e). Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 67-86.
- Karasözen, B., Bayram, Ö. G., ve Burcu, U. (2009). 1997-2006 Türkiye Bilim Göstergeleri Analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(1), 4-21.
- Kartal, M. T. (2018). Türkiye'de faizsiz bankacılık alanında yayınlanmış tezlerin analizi. *Maliye ve Finans Yazıları*, (110), 175-198.
- Kıdak, L. B., Demir, H. ve Özdemir, E. (2017). Bilimsel haritalama yöntemiyle hastane yönetimi alanındaki tematik değişimin analizi. *Genel Tıp Dergisi*, 27(2), 43-50.
- MacRoberts, M. ve MacRoberts, B. (1996). Problems of citation analysis. *Scientometrics*, 36(3), 435-444.
- Meho, L. I. (2007). The rise and rise of citation analysis. *Physics World*, 20(1), 32.
- Nicolaisen, J. (2007). Citation analysis. *Annual review of information science and technology*, 41(1), 609-641.
- Polat, C., Sağlam, M. ve Sarı, T. (2013). Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(2), 273-288.
- Şeref, İ. ve Karagöz, B. (2019a). A bibliometric profile of literature of Turkish language educationteaching: A case study of 9th International Language Education-Teaching Conference. *European Journal of Alternative Education Studies*, 4(1), 106-124.
- Şeref, İ. ve Karagöz, B. (2019b). Scopus veri tabanına dayalı bibliyometrik değerlendirme: Mevlâna Celâleddin Rumî üzerine yapılan araştırmalar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (14), 298-313.
- Şeref, İ. ve Karagöz, B. (2019c). Türkçe Eğitimi Akademik Alanına İlişkin Bir Değerlendirme: Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik İnceleme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 213-231.

Şimşek, Ş. (2018). Ali Göçer'in "Metin İşleme Süreçli-Mikro Öğretim Uygulama Örnekli Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları" Adlı Eseri Üzerine. *Route Educational and Social Science Journal*, 5(14), 927-931.

Turgut, E. ve Begenirbaş, M. (2016). Türkiye'deki örgütsel davranış yazınına bakış: örgütsel davranış kongrelerinin yazar ve içerik yönünden ağ analizi ile incelenmesi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 328-354.

Ulu, S. ve Akdağ, M. (2015). Yayınlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili: Selçuk İletişim Dergisi Örneği. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(1), 5-21.

Yılmaz, G. (2017). Restoranlarda bahşiş ile ilgili yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 65-79.

Yılmazel, Ö. (2019). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde büyük veri alanında kayıtlı bulunan lisansüstü tezlerinin analizi. *Karadeniz-Blacksea-Черное море*, (41), 225-240.

<https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/searchResultviewListAuthorAndScFields.jsp>